

แบบฝึกทักษะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ชุดที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา

(การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย)

โดย

นางรมิตา ภูพิลา

ครูชำนาญการ

โรงเรียนศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘

แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชุดที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษา
ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย) จัดทำขึ้น
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

แบบฝึกทักษะ มีเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการ
การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความรู้สึก
และจินตนาการได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล แบบฝึกทักษะมีขั้นตอนที่ส่งเสริม
ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษา ปลุกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริม
ให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม นอกจากนี้ยัง
ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ความคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนา
ตนเองเพื่อการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนศรีราชา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่
ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้แบบฝึกทักษะชุดนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ต่อไป

รมิดา ภูพิลา

เรื่อง

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำสำหรับครู	ค
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	จ
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้	ฉ
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑
การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย	๔
แบบฝึกทักษะชุดที่ ๑	๕
แบบฝึกทักษะชุดที่ ๒	๑๐
เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ ๑	๑๑
เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ ๒	๑๒
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๓
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน	๑๖
บรรณานุกรม	๑๗

คำแนะนำสำหรับครู

แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีทั้งหมด ๑๒ ชุด
ประกอบด้วย

ชุดที่ ๑ เรื่อง ภาษาในการสื่อสาร

ชุดที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
(การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย)

ชุดที่ ๓ เรื่อง การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
(การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามระเบียบของภาษา)

ชุดที่ ๔ เรื่อง การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
(การเรียบเรียงประโยคให้สละสลวย)

ชุดที่ ๕ เรื่อง การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
(คำที่มีความหมายตรงและความหมายโดยนัย)

ชุดที่ ๖ เรื่อง การเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
(การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล)

ชุดที่ ๗ เรื่อง การเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
(การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและโอกาส)

ชุดที่ ๘ เรื่อง ระดับของภาษา

ชุดที่ ๙ เรื่อง คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ และคำภาษาปาก

ชุดที่ ๑๐ เรื่อง ภาษาที่ใช้ในกลุ่มสังคมหรือวงการต่าง ๆ

ชุดที่ ๑๑ เรื่อง ภาษาที่ใช้ในกลุ่มวิชาการหรือวิชาต่าง ๆ

ชุดที่ ๑๒ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของภาษา

แบบฝึกทักษะ ได้อธิบายเนื้อหาอย่างละเอียด นักเรียนสามารถอ่านและศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัย ดังนั้น จึงขอให้ครูผู้จัดการเรียนรู้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ พร้อมทั้งจัดเตรียมแบบฝึกทักษะให้พร้อมและเพียงพอตามจำนวนของนักเรียน

๒. ก่อนจัดการเรียนรู้ครูต้องชี้แจงวิธีการและขั้นตอนให้นักเรียนทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๓. ครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติจริง และปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดทักษะและเกิดความชำนาญในเนื้อหาที่จัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

๔. การปฏิบัติกิจกรรมครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

๕. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้และทดสอบท้ายบทเรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

๖. สรุปผลการจัดการเรียนรู้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบหลังจบแต่ละบทเรียน

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

๑. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนตามที่ครูกำหนดให้
๒. ตั้งใจฟังครูอธิบายแนวทางและวิธีการจัดการเรียนรู้
๓. ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูกำหนดให้ และตั้งใจทำกิจกรรม โดยจะต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
๔. หากมีข้อสงสัยในการศึกษาเนื้อหา หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ถามครู
๕. การทำกิจกรรมกลุ่มนักเรียนจะต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกลุ่มอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ
๖. การทำกิจกรรมหรือทำแบบฝึกทักษะเป็นรายบุคคล นักเรียนจะต้องไม่ปรึกษากัน
๗. ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนตามที่ครูกำหนดให้

อ่านคำแนะนำให้เข้าใจก่อนนะคะ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย
การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญา
ทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

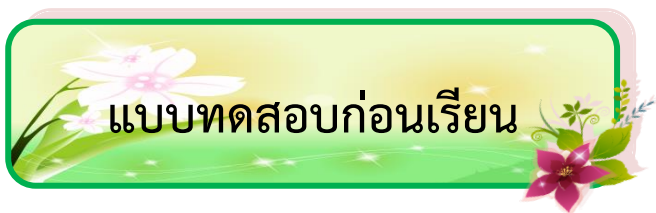
ตัวชี้วัด

วิเคราะห์ระดับภาษา (ม. ๓/๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเข้าใจหลักเกณฑ์การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย
๒. นักเรียนอธิบายหลักเกณฑ์การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมายได้
๓. นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
๔. นักเรียนมีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่น
ได้อย่างมีความสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ ๑ ข้อใดใช้คำได้ถูกต้องตรงความหมาย

- ก. ฉันเปลอหียบเสื้อของน้องมา
- ข. ฉันเมินมองน้องอย่างตั้งใจ
- ค. รัฐบาลควรมีมาตรฐานในการป้องกันน้ำท่วม
- ง. เอี้ยงเรียนหนังสือไม่เก่งเพราะมีภูมิฐานไม่ดี

ข้อ ๒ ข้อใดใช้คำไม่ถูกต้องตรงความหมาย

- ก. รัฐบาลควรมีมาตรการในการป้องกันน้ำท่วม
- ข. ฉันเผอเรอลืมดับไฟจนเกิดไฟไหม้
- ค. ฉันเกิดความสนใจในคำพูดของเขา
- ง. นักเรียนทุกคนควรมีความสามัคคีและกลมเกลียวกัน

ข้อ ๓ “การออกกำลังกายช่วย.....ความเครียด” คำในช่องว่างคือข้อใด

- ก. ผ่อนผัน
- ข. ผ่อนคลาย
- ค. ผ่อนปรน
- ง. ผลัดผ่อน

ข้อ ๔ “เจ้าของรถ.....ค่าเสียหายให้กับผู้โดยสาร” คำในช่องว่างคือข้อใด

- ก. ชดเชย
- ข. ชดใช้
- ค. ทดแทน
- ง. ใช้

ข้อ ๕ “ปัญหาครอบครัวกำลัง.....ไปในทางที่ดี” คำในช่องว่างคือข้อใด

- ก. ผ่อนคลาย
- ข. ผ่อนปรน
- ค. ผ่อนผัน
- ง. คลี่คลาย

ข้อ ๖ ข้อใดคือประโยชน์ของการใช้คำได้ถูกต้องตรงความหมาย

- ก. การติดต่อสื่อสารรวดเร็วขึ้น
- ข. การติดต่อสื่อสารเข้าใจกันเร็วขึ้น
- ค. การติดต่อสื่อสารเกิดความกะทัดรัดมากขึ้น
- ง. การติดต่อสื่อสารเข้าใจความหมายตรงกัน

ข้อ ๗ คำว่า “ลอกแลก” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. อาการมองไปซ้ายหรือขวาอย่างเอี้ยวคอ
- ข. อาการมองไปซ้ายหรือขวาโดยไม่เอี้ยวคอ
- ค. อาการหลุกหลิกเหลียวซ้ายแลขวาอยู่ตลอดเวลา
- ง. อาการเบือนหน้ามอง

ข้อ ๘ ข้อใดคือความหมายของการขายตามองดูอย่างเลียง ๆ

- ก. พินิจ
- ข. เมียง
- ค. เมิน
- ง. ชม้อย

ข้อ ๙ ข้อใดคือความหมายของการสะเพร่า ไม่เอาใจใส่ในสิ่งที่ต้องทำ

- ก. เผลอ
- ข. ลืม
- ค. เพอเรือ
- ง. หลงลืม

ข้อ ๑๐ “เธอไม่ควร.....อยู่กับกิจกรรมเพียงอย่างเดียว” คำในช่องว่างคือข้อใด

- ก. หมกมุ่น
- ข. งมงาย
- ค. ลุ่มหลง
- ง. มัวเมา

การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย)

การเลือกใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา จะช่วยให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพและเข้าใจกันมากขึ้น สื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเข้าใจความหมายที่สื่อสารได้ตรงกัน บทเรียนนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้หลักการการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา เรื่อง การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมายนะคะ

การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย มีความสำคัญมากสำหรับการสื่อสาร เพราะหากใช้คำที่ไม่ตรงความหมาย หรือไม่ชัดเจน จะทำให้การสื่อความหมายไม่ตรงกัน เข้าใจผิด หรือเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ เช่น

คุณพ่อนั่งกีดกันการทำงานบ้านของคุณแม่

คำว่า กีดกัน ไม่ควรใช้กับประโยคนี้นี้ แต่ควรใช้คำว่า กีดขวาง ซึ่งหมายถึงการขวางกั้นไว้หรือขวางเกะกะ

คุณยายกีดกันไม่ให้หลานวิ่งออกไปเล่นข้างนอก

คำว่า กีดกัน ไม่ควรใช้กับประโยคนี้นี้ แต่ควรใช้คำว่า กัน ซึ่งหมายถึงการกั้นไม่ให้ออกไปข้างนอก

การเลือกใช้คำจะต้องเลือกให้ตรงกับความหมาย
ระบุชัดเจนลงไปให้ถูกต้อง ออกเสียงให้ถูกต้อง
เพราะหากออกเสียงผิดจะทำให้ความหมายผิด
เช่นเดียวกัน เช่น

น้องไม่ชอบปลา (ปลา)

นักเรียนต้องเดินทางฝ่า (ขวา)

โรงเรียนนี้มีคูจำนวนมาก (ครู)

นอกจากจะใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องแล้ว ยังต้องเขียนให้ถูกต้องด้วย
เช่น

ต้นไม้ประเภทนี้กำลังจะสูญพรรณ (พันธุ์)

เมืองโคราชเคยเป็นเมืองหน้าด่าน (หน้าด่าน)

เธอช่วยขลิบปลอกหมอนให้ฉันด้วย (ขริบ)